

T.C.
ANAYASA
1. Bölüm

Esas No: 2015/12753
Karar No: 2019/
Karar Tarihi: 08.05.2019

ANAYASA MAHKEMESİ N N 8/5/2019 TARİHLİ VE 2015/12753 SAYILI
KARARI (BİRİNCİ BAŞVURU)

(AHS m. 3) (2709 S. K. m. 5, 17, 34) (5237 S. K. m. 86, 87, 256) (5271 S. K. m. 160) (2911 S. K. m. 22, 31) (6216 S. K. m. 50) (Anayasa Mahkemesi Çözümü m. 79) (ANY. MAH. 18.09.2013 T. 2012/969 E.) (ANY. MAH. 17.07.2014 T. 2013/293 E.) (ANY. MAH. 28.09.2016 T. 2014/798 E.) (ANY. MAH. 06.01.2015 T. 2013/3924 E.) (ANY. MAH. 16.04.2015 T. 2013/7836 E.) (ANY. MAH. 07.06.2018 T. 2014/8875 E.)

RGT: 19.06.2019
RG NO: 30806

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

EZGİ ÖZEN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2015/12753

Karar Tarihi: 8/5/2019

Başkan: Hasan Tahsin GÖKCAN

Üyeler: Burhan ÜSTÜN

Hicabı DURSUN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Evki HAKYEMEZ

Raportör: Hüseyin KAYA

Başvurucu: Ezgi ÖZEN

Vekilleri: Av. Bekir KADIRHAN PEKER

Av. Gülizar TUNCER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; üniversitelerin sorunları ile ilgili olarak düzenlenen bir protesto yürüyüşüne kolluk kuvvetinin orantısız güç kullanarak müdahale etmesi nedeniyle toplantı ve gösteri

yürüyü ü düzenleme hakkının, bu müdahale sırasında fiziki iddete maruz kalınması ve olay hakkında yürütülen ceza soru turmasının etkili olmaması nedenleriyle de kötü muamele yasa ının ihlal edildi i iddialarına ili kindir.

II. BA VURU SÜREC

2. Ba vuru 20/7/2015 tarihinde yapılmı tır.

3. Ba vuru, ba vuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmu tur.

4. Komisyonca ba vurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmi tir.

5. Bölüm Ba kanı tarafından ba vurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmi tir.

6. Ba vuru belgelerinin bir örne i bilgi için Adalet Bakanlığı na (Bakanlık) gönderilmi tir. Bakanlık, görü bildirmemi tir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Ba vuru formu ve eklerinde ifade edildi i ekliyle ve Ulusal Yargı A ı Bili im Sistemi (UYAP) aracılı ıyla eri ilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle öyledir:

A. Olayın Arka Planı

8. 4/12/2010 tarihinde Ba bakan ve üniversite rektörleri, Ba bakanlık Dolmabahçe Çalı ma Ofisi'nde Yüksek Ö retim Kurumunun (YÖK) sorunlarını görü mek üzere bir toplantı yapmı lardır.

9. Ba vurucu 10/11/1991 do umludur ve olay tarihinde stanbul'da ikamet etti ini, Açık Lisede ö renim gördü ünü, üniversiteye giri sınavına hazırlandı ını belirtmi tir. Ba vurucu ayrıca Devrimci Çi Sendikaları Konfederasyonu (D SK) bünyesinde faaliyet yürüten Gençlik Sendikası (Genç-Sen) üyesi oldu unu da iddia etmi tir.

10. Ba vurucu, üyesi oldu unu belirtti i sendikanın ça rısı üzerine 4/12/2010 tarihinde stanbul'un Kabata tramvay dura na gitti ini, burada yakla ık 200 ki ilik bir gösterici grubunun bulundu unu ifade etmi tir. Ba vurucu; amaçlarının Dolmabahçe'de bulunan Ba bakanlık Çalı ma Ofisi'ne yürüyerek, üniversitelerin sorunlarına ili kin olarak hazırladıkları dosyayı Ba bakan ve üniversite rektörleri arasında gerçekle tirilecek olan toplantıda iki temsilci vasıtası ile ilgililere sunmak oldu unu belirtmi tir.

11. Ba vurucunun içinde bulundu u grubun Dolmabahçe istikametine do ru yürüyü e geçmesi üzerine etrafta güvenlik önlemi alan kolluk kuvveti ile göstericiler arasında birtakım olaylar ya anmı tır.

B. Ceza Soru turması Süreci

1. Suç Duyurusu

12. Ba vurucu 7/12/2010 tarihinde vekilleri aracılı ıyla Beyo lu Cumhuriyet Ba savcılı ına (Cumhuriyet Ba savcılı ı) ikayet dilekçesi vererek ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunmu tur. Bu dilekçe ile ba vurucu; üyesi oldu u sendikanın ça rısı üzerine 4/12/2010 tarihinde Kabata skelesi'nde düzenlenen bir toplantıya barı çıl amaçlarla katıldı ım ve buradan Dolmabahçe istikametine do ru yürüyü e geçtiklerini, yürüyü ün kolluk görevlileri tarafından orantısız güç kullanılarak da ıtıldı ını iddia

etmi tir. Ba vurucu; kolluk tarafından sıkılan biber gazından etkilenerek kaçtı ı sırada bir polis memuru tarafından yakalandı ını, hamile oldu unu söylemesine ra men copla darbedildi ini, daha sonra birkaç polis memurunun daha gelerek kendisini tekmeledi ini ileri sürmü tür. Ba vurucu; baygınlık geçirdi ini ve arkada larının yardım ederek bir ticari taksile kendisini Taksim E itim Ara tırma Hastanesine (Hastane) götürdüklerini, burada toplantıda gözaltına alınan bazı ö rencilerin adli raporları için olay yerinde bulunan polislerce Hastane Acil Servisine girmesinin bir müddet engellendi ini de iddia etmi tir. Ya amı oldu u bu olaylar sonucunda gebeli inin erken sonlandı ını iddia eden ba vurucu, olayın sorumluları olarak gösterdi i kolluk görevlilerinden ikayetçi olmu tur. Ayrıca olayın hassasiyeti nedeniyle kimlik bilgileri, foto raf ve görüntülerinin medyada yayımlanmaması için yayın yasa ı konulmasını, yaralanmalarının tespiti için hakkında adli rapor tanzim edilmesini ve olay anına ili kin kamera görüntülerinin temin edilmesini Cumhuriyet Ba savcılı ından talep etmi tir.

2. Soru turma Kapsamında Yapılan İlemler

13. Suç duyurusunda bulunulması üzerine Cumhuriyet Ba savcılı ı tarafından 7/12/2010 tarihinde derhal adli soru turma ba latılmı ve bu kapsamda aynı gün Hastaneye müzekkere yazılarak ba vurucunun tedavi kayıtları istenmi tir. Yine aynı tarihte Cumhuriyet Ba savcılı ı tarafından talep edilen yayın yasa ı kararı Beyo lu 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından aynı gün verilmi ve kararın gere i için Cumhuriyet Ba savcılı ı 7/12/2010 tarihinde kollu a müzekkere yazmı tır. Cumhuriyet Ba savcılı ı 9/12/2010 tarihinde Hastaneye tekrar müzekkere yazarak 4/12/2010 tarihli Acil Servis giri kapısı kamera kayıtları ile ba vurucuya ait tüm radyoloji film, grafi ve raporlarım istemi tir. Cumhuriyet Ba savcılı ı 10/12/2010 tarihinde Beyo lu İçe Emniyet Müdürlü üne, stanbul I Emniyet Müdürlü üne ve Çevik Kuvvet ube Müdürlü üne müzekkere yazarak olay tarihinde toplantıya müdahale eden ve Hastanede görev alan tüm resmi ya da sivil polis amir ve memurlarının görev listeleri ile te hise elveri li foto raflarını istemi tir. Cumhuriyet Ba savcılı ı 10/12/2010 tarihinde Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna (RTÜK) müzekkere yazarak toplantıya yapılan kolluk müdahalesine ili kin olarak ulusal kanallarda yayımlanan ana haber bültenlerindeki görüntü kayıtlarını talep etmi tir. Cumhuriyet Ba savcılı ı 13/12/2010 tarihinde I Emniyet Müdürlü üne yazdı ı müzekkere ile olay anma ili kin Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu (MOBESE) kamera kayıtlarının teminini istemi tir.

14. Cumhuriyet Ba savcılı ınca 8/12/2010 tarihinde ba vurucunun mü teki sıfatıyla ifadesine ba vurulmu tur. Ba vurucu ifadesinde; olay tarihinde üzerlerinde herhangi bir suç unsuru olmaksızın ellerinde sadece mensubu oldukları sendikanın flamaları ile yakla ık 200 ki ilik bir grup halinde yürüdükleri esnada sivil polislerin kendilerini durdurmaya çalı tı ını ancak kendilerinin durmayarak devam ettiklerini, bunun üzerine Çevik Kuvvet polisleriyle yaptıkları konu mada kendilerine yürüyü ten vazgeçip da ılmalarını söylediklerini, akabinde uzla manın sa lanamadı ını belirtmi tir. Ba vurucu; etraflarını saran teçhizatlı Çevik Kuvvet polislerince grubun itelendi im, bir polis memurunun elindeki flamayı almaya çalı tı ını, ardından uyarı yapılmaksızın üzerlerine biber gazı sıkıldı ını ifadesinde dile getirmi tir. Ba vurucu; sıkılan gazın etkisiyle grubun da ılmaya ba ladı ım, polislerin ise kaçanları kovalayarak yakaladıklarını ve darbetmeye ba ladıklarını, bir polis memurunun da kendisini yakaladı ını, hamile oldu unu söylemesine ra men aldırılmayarak kendisine vurdu unu, kendisine neyle vurdu unu bilmedi ini, tekrar kaçarken sırtına tekme atılması üzerine yere dü tü ünü ve o anda çok sancı hissetti ini, arkada larının kendisini yerden kaldırdı ını iddia etmi tir. Ba vurucu kendisini yaraladı ını iddia etti i polis memurunun yüzünde kask oldu unu, bu nedenle bu ki iyi te his edemeyece ini belirtmi tir. Daha sonra yine yüzüne biber gazı sıkıldı ı için etrafı göremedi ini, bebe ine zarar gelmi olabilece ini dü ünerek polislerden uzakla tı ını ve çevrede bulunan birkaç ö rencinin yardım ederek kendisini ticari taksile Hastaneye götürdü ünü ifade etmi tir. Hastanenin Acil Servis giri inde polislerin oldu unu gördü ünü ve kendisini de gözaltına alabileceklerini dü ündü ünü belirten ba vurucu, kanaması olması nedeniyle arkada larının getirdi i sedyeyle

Hastaneye ta'ındı'ını, sedyeyi polislerden birinin de ta'ımaya yardım etti'ini çünkü kendisini gözaltına almak istediklerini iddia etmi'tir. Muayene eden doktorların kanamasının darba ba'ılı oldu'unu söyledi'ini iddia eden ba' vurucu; kendisini darbeden, biber gazına maruz bırakan ve bebe'inin dü'mesine neden olan tüm kolluk amir ve memurlarından'ıkayetçi oldu'unu belirtmi'tir.

15. fade zaptında ba' vurucunun vekilleri ise ba' vurucunun stanbul Üniversitesi stanbul Tıp Fakültesi Hastanesi (Üniversite Hastanesi) Psikososyal Travma Ünitesine sevk edilerek burada muayene edilmesi ve bu yöndeki bulguların da tespit edilmesini istemi', olay nedeniyle ba' vurucunun toplantı ve gösteri yürüyü'ü düzenleme hakkının da ihlal edildi'ini ileri sürmü'lerdir. Ba' vurucu vekilleri ayrıca ba' vurucunun Hastane önünde kanamalı' ekilde polis tarafından bekletildi'inden de yakınımı'lardır.

16. Cumhuriyet Ba' savcılı'ınca ba' vurucunun'ıkayetçi oldu'unu bildirdi'i il ve ilçe emniyet müdürleri hakkında soru turma usullerinin farklı olması nedeniyle 9/12/2010 tarihinde soru turma dosyasında tefrik kararı verilm'i'tir.

17. Temin edilen Hastane Acil Servisi giri' kapısı kamera kayıtları ve ulusal kanal ana haber bültenlerine ait kayıtlar, üzerinde inceleme yapılması maksadıyla Cumhuriyet Ba' savcılı'ı tarafından bilirki'iyeye tevdi edilmi' ve buna dair düzenlenen raporlar dosya arasına alınımı'tır. Söz konusu raporların UYAP ortamına aktarılması için Anayasa Mahkemesince 28/11/2018 tarihinde Cumhuriyet Ba' savcılı'ına müzekkere yazılmı', 18/12/2018 tarihli yazıyla, istenen belgelerin UYAP ortamına aktarıldı'ı yönünde cevap verilm'i'tir. Hastane Acil Servis giri'i önüne ili'kin düzenlenen bilirki'i raporunda 4/12/2010 günü saat 14.04'te bir ticari taksinin Hastane Acil Servisi önünde bulunan polis aracının arkasında durdu'u, 14.05'te iki ki'inin ticari taksiye sedye götürdü'ü, taksideki bir ki'inin sedyeye alınarak Hastaneye ta'ındı'ı tespitlerine yer verilm'i'tir. Haber bültenlerine ili'kin görüntü kayıtlarının incelenmesi sonucu düzenlenen bilirki'i raporuna dosya kapsamından ula'ılamamı'tır. MOBESE kayıtlarından kısmen temin edilerek soru turma dosyasına sunuldu'u anla'ılan kayıtlarla ilgili olarak düzenlenen bilirki'i raporuna da aynı' ekilde dosya kapsamından eri'lmesi mümkün olmamı'tır.

3. Sa'lık Raporları

18. Olaydan sonra Hastane tarafından 4/12/2010 günü saat 14.14'te ba' vurucu hakkında düzenlenen ilk adli raporda belirtilen hususlar'öyledir:

"Gebelik ve darp ifadesi olan ve karın a'rısı ifadesi olan'ahsın yapılan muayenesinde darp ve cebir izine rastlanmadı. Yapılan jinekolojik muayenesinde vulva (kadın d'üreme organı) do'al, vajende kahverengi koagulum (pıhtı) mevcut. Yapılan TV-USG'de GS (gebelik kesesi) düzenli, 5w5d (5 hafta 5 gün) ile uyumlu. FKA (embriyonun kalp atı'ı) net izlenmedi. Retrokoryonik (arka embriyo zarı) hemotom (kanama) alanı izlenmedi. Hastaya 1000cc izotonik order (serum) verildi. 4 saat sonra USG yapmak üzere acil mü'ahedeye alındı.

19:00 Hastanın yapılan muayenesinde lekelenme tarzı vajinal hemoraji (kanama) mevcut. TV-USG'de 6wld ile uyumlu CRL, FKA(-) negatif olarak tespit edildi. Missed abortus (embriyonun canlılı'ını kaybetmesi) tanısıyla yatı' önerildi. Durumu bildirir geçici hekim raporudur. Asli rapor adli tabiblikçe verilecektir."

19. Ba' vurucu 24/12/2010 tarihinde Cumhuriyet Ba' savcılı'ına verdi'i dilekçe ekinde, hakkında'nsan Hakları Vakfı stanbul Temsilcili'i (Vakıf) tarafından düzenlenen, 23/12/2010 tarihli ve iki doktor imzalı sa'lık raporu ibraz etmi'tir. Cumhuriyet Ba' savcılı'ı aynı'tarihte ba' vurucunun sundu'u söz konusu Vakıf raporunu dosya arasına almı'tır. Raporun sonuç kısımları'öyledir:

"1. Erken gebelik kaybının travmayı takiben geli'ti'i ve anlattı'ı travma öyküsü ile

uyumlu bulundu u,

2. Ruhsal durumunda ili kin muayenede aktarılan ve psikiyatri konsültasyonunda (hastalık tanısı) tespit edilen Majör Depresyon ve Akut Stres Bozuklu unun ya adı ı travmatik olay sonrası geli ti i ve iddia edilen olay ile uyumlu bulundu u,

3. Saptanan tüm bulgular birlikte de erlendirildi inde fiziksel ve ruhsal muayene bulgularının ki inin anlattı ı travma öyküsüyle uyumlu bulundu u,

4. Gebeli in erken kaybına neden olan travmanın ki inin ya amını tehlikeye soktu u,

5. Basit tıbbi bir müdahale ile giderilemeyecek nitelikte oldu u,

6. Majör depresyon ve Akut Stres Bozuklu unun ki inin sa lı ını ve algılama yetene ini bozdu u, bunların kalıcı hastalık yönünden uzun süreli izlem sonrası yeniden de erlendirilmesinin uygun olaca ı kanaatini bildirir de erlendirme raporudur

20. Ba vurucu ayrıca anılan dilekçede fiziki ve ruhsal muayenesi için Üniversite Hastanesi Adli Tıp Ana Bilim Dalına evkinin sa lanmasını ve buradan da sa lık raporu alınmasını talep etmi tir. Cumhuriyet Ba savcılı ı bu talebin stanbul Adli Tıp Kurulunun (ATK) düzenleyece i rapor sonrasında de erlendirilmesine ili kin karar vermi tir. 17/1/2011 tarihinde ba vurucu, Üniversite Hastanesi Adli Tıp Ana Bilim Dalma müracaat ederek polis tarafından uygulanan iddet sonucu çocuk dü ürdü ünü belirterek muayene talep etmi tir. Ba vurucunun talebi üzerine Üniversite Hastanesince 23/5/2012 tarihinde düzenlenen sa lık raporu 5/6/2012 tarihinde ba vurucu tarafından soru turma dosyasına sunulmu tur. Söz konusu raporun sonuç kısımları öyledir:

"1. 17/01/2011 tarihinde yapılan genel beden muayenesinde; vücudunda de i ik zamanlarda farklı nedenlerle meydana geldi ini belirtti i travmatik de i imler dı nda olay tarihi ile ili kilendirilebilecek cilt bulgusu saptanmadı ı ancak olay tarihinden sonra geçen süre dikkate alındı nda fiziksel travma bulguları iz bırakmadan iyile mi olabilece i gibi her hangi bir iz de meydana gelmeyebilece i, her hangi bir cilt bulgusu saptanmamasının fiziksel travma olmadı ı ekinde de erlendirilemeyece i gibi 26.01.2011 tarihli üç fazlı kemik sintigrafisi (kemi in kan akımı ve metabolizması gibi önemli fizyolojik bilgilere ula ma olana ı sa layan bir görüntüleme yöntemi) incelenmesinde; ba bölgesinde sol orbita medialinde (sol göz çukuru içyanı) ve sa dizde patella (diz kapa ı) seviyesinde saptanan fokal osteoplastik (genç kemik hücresi) aktivite artı ı ve sa böbrekte hafif staz (Birikme, bir engel yüzünden kanın damarlarda dola masının güçle mesi) bulguları birlikte de erlendirildi inde; mevcut bulguların maruz kaldı ım iddia etti i fiziksel saldırı öyküsü ile uyumlu bulundu u,

2. Olay sırasında gebe olan ve sonrasında aktif kanaması ba layan Ezgi ÖZEN'in (Ba vurucu) kanamasının travmayı takiben ortaya çıkmı olması, seri P-HCG (gebeli i gösteren hormon) de erlerinin ilk incelemede gebeli i ile uyumlu düzeylerde iken yine travmayı takiben belirgin olarak dü mesi göz önüne alındı nda gebeli in erken kaybı ile sonuçlanan bu durumun travmayı takiben geli ti i ve anlattı ı travma öyküsü ile yüksek düzeyde uyumlu bulundu u,

3. Klinik Psikolog Doç. Dr. U.S. tarafından yapılan psikolojik de erlendirmede; ki ide ya adı ını belirtti i fiziksel saldırı olayına ba lı çaresizlik, deh et, yüksek düzeyde olayla a ırı me guliyet, olayı hatırlatıcılarından kaçınma, a ırı uyarılmı lık gibi belirtilerin ortaya çıktı ının ve bu bulguların Travma Sonrası Stres Bozuklu u ve buna e lik eden depresif duygu durumu klinik tanılarına uydu unun, ki inin verdi i bilgilerin birbiri ile tutarlı oldu u ve güvenilebilece i, psikiyatrik izleme ve tedavisinin yapılmasının gerekli oldu unun bildirildi i, stanbul Üniversitesi stanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı'nın 14/03/2011 tarih ve 2011/715 sayılı Prof. Dr. .Y. imzalı konsültasyon raporunda; ayrıntılı ruhsal durum muayenesi ve psikolojik testlerle yapılan de erlendirmelerinde

ki inin ya adı m belirtti i olayların ardından ortaya çıktı ı anla ılan belirtilerin Ruhsal Bozukluklar Tanısal ve Sayısal El Kitabındaki (DSM-1V) sınıflandırmaya göre "Travma Sonrası Stres Bozuklu u ve Majör Defresif Epizot" klinik tamlarına uydu u, stanbul Üniversitesi, stanbul Tıp Fakültesi, Psikiyatri Ana Bilim Dalı'nın 11.04.2011 yatı - 27.04.2011 çıkı tarihli, 26065099568protokol numaralı, Prof. Dr. A.Ü. ve Dr. N.C. imzalı epikriz raporunda, hastanın Travma Sonrası Stres Bozuklu u, Psikotik Majör Depresyon tanıları ile servise yatı ının ve psikiyatrik de erlendirmesinin yapıldı ının ve ilaç tedavisinin düzenlendi inin belirtildi i, stanbul Üniversitesi stanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı'nın 12.05.2011 yatı - 18.05.2011 çıkı tarihli, 26065099568 protokol numaralı, Prof. Dr. V . ve Dr. A.Ç. imzalı epikriz raporunda; hastanın ilaçla intihar giri imi üzerine Travma Sonrası Stres Bozuklu u+Dissosiyatif Bozukluk tanıları ile yatırıldı ının ve ilaç tedavisi düzenlendi inin bildirildi i dikkate alındı ında maruz kaldı ını belirtti i travma ile intihar giri iminin de e lik etti i ruhsal travma bulgularının da uyumlu oldu u

4. Sintigrafi bulguları, erken gebelik kaybının olu um süreci ve intihar giri imi ile birlikte seyreden ruhsal travma bulguları, Travma Sonrası Stres Bozuklu u ve Dissosiyatif Bozukluk tanılarının tamamının öyküsünde aktardı ı travmalar ile yüksek düzeyde uyum gösterdi i, maruz kaldı ı travma ile uyumlu fiziksel ve ruhsal travma bulgularının birlikte;

a. Ya amsal tehlikeye neden OLDU U,

b. Sa lı ının ve algılama yetene inin basit tıbbi müdahale ile G DER LEMEYECEK düzeyde bozulmasına neden OLDU U,

c. Maruz kaldı ı travmanın erken gebelik kaybına, "çocu un dü mesine" yol açtı ı,

5. Psikiyatrik takip ve tedavisinin sürdü ü ve gerekli OLDU U kanaatimizi bildirir rapordur."

21. Cumhuriyet Ba savcılı ı tarafından Hastaneden temin edilen tedavi kayıtları 16/12/2010 tarihinde ATK 6. Adli Tıp htisas Kuruluna (Kurul) gönderilerek ba vurucunun bebe inin dü mesinin sebebi hakkında rapor tanzim edilmesi talep edilmi ve bu talep 15/2/2011 tarihli müzekkere ile tekit edilmi tir. 27/4/2011 tarihinde ATK Kurulu tarafından Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilen cevap yazısında ba vurucunun olay tarihinden önce gebeli inin sa lıklı gidip gitmedi ine ili kin olarak varsa tıbbi belgelerin, dü ük materyalinin patolojik tetkikine ait raporun, psikososyal muayeneye ili kin tedavi kayıtlarının ve olay anma ili kin kamera görüntülerinin gönderilmesi talep edilmi tir. Cumhuriyet Ba savcılı ınca ba vurucudan istenerek temin edilen Özel R. Tıp Merkezinin 17/11/2010 tarihli, Dr. E.E. imzalı laboratuvar raporu (Beta-HCG pozitif 6952 oldu unu belirten) ile istenen di er belgeler ve dosya aslı ATK Kuruluna 2/3/2012 tarihinde gönderilmi tir. ATK Kurulu tarafından 25/7/2012 tarihinde düzenlenen rapor Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilmi tir. Raporun sonuç kısmı öyledir:

Yukarıdaki tıbbi belgeler ve dava dosyasının tetkikinde elde edilen ve adli psikiyatriyi ilgilendiren hususların de erlendirilmesinde; 04/12/2010 tarihinde stanbul Beyo lu Kabata skelesi civarında Dolmabahçe Sarayı'na do ru burada yapılacak olan bir toplantıya katılmak amacıyla yürüyü e geçen bir grup ö rencinin izinsiz yürüyü yaptı ı gerekçesi ile görevli polis memurlarının kendilerine engellemeye çalı tı ı sırada grup içerisinde bulunan dosyanın mü tekisi Ezgi Özen'in (Ba vurucu) de yürüyü e devam etmek istemesi üzerine grubun üzerine çıkan arbede sonucunda biber gazı sıkıldı ı, bu sırada mü tekinin de kendi beyanına göre polis memurlarının kendisine yönelik olarak fiili eylemde bulduklarım ve sırtına tekme atmaları neticesinde yere dü tü ünü ve kendisine yine vücudunun farklı yerlerine ve karın bölgesine de vurduklarını bir süre sonra kendisinin kurtularak uzakla tı ını ve akabinde hamile olması nedeni ile kanamasının ba ladı ının, arkada larının Taksim lk Yardım Hastanesi'ne götürdüklerini, orada ilk ba ta bebe inin ya adı ını kendisine söylediklerini, 4-5 saat kontrol altında

tutuldu unu, ancak ilerleyen süreç içerisinde bebeğinin kalbinin durduğunu söyleyerek küretaj yaptıklarını belirterek çocuğunun dümesine neden olan görevlilerden ikayetçi olduğunu anlaşılmıştır. Dosya içerisinde mevcut olayın akabinde Taksim Eitim ve Araştırma Hastanesi Baştabipliğinin 21295 protokol nolu raporunda mütekinin vücudunda herhangi bir darp ve cebir izine rastlanmadığı belirtilmiştir, yine Taksim Eitim ve Araştırma Hastanesi'nin raporlarında mütekinin 4-5 gündür az az vajinal kanamasının mevcut olduğunu belirtilmiştir ve ayrıca hastaneye geldiği anda mütekinin de beyanlarından anlaşılacağı gibi kalp atıllarının izlendiği, daha sonraki anda kalp atıllarının durması nedeniyle mütekinin de imzası alınarak küretaj yapılarak hamileliğin sonlandırılmıştır. Anlaşılmıştır, Taksim Eitim ve Araştırma Hastanesi'nden tüm hastane evrakları temin edilerek tüm dosya örneği onaylı olarak gönderilmiştir olup tüm belge ve bilgiler incelenerek ve mütekinin vücudunda herhangi bir darp ve cebir izi de olmadığına dair rapor da dikkate alınarak mütekiye yönelik küretaj yapılarak hamileliğin sonlandırılması ile kendisine yönelik var olduğunu iddia ettiği darp eylemi arasında illiyet bağıının olup olmadığını, yani küretaj yapılmasının darp ve cebir eyleminin sonucu meydana gelip gelmediğini, yada küretaj yapılmasının zaten var olan baka bir rahatsızlık yada durumun neden olup olmadığını sorulan H ve G. kızı, 10.11.1991 doğumlu Ezgi Özen'e ait adli dosyanın tetkikinde;

1- Mevcut fotoğraflar ve belgelerin (CD vb.) incelenmesinde Ezgi Özen'e ait görüntü ayrımı yapılamamıştır,

2- Taksim Eitim ve Araştırma Hastanesi'nde olay günlü 04.12.2010 tarihli raporunda darp izine rastlanmadığının kayıtlı olduğunu,

3- Taksim Eitim ve Araştırma Hastanesi'nin 04.12.2010 tarihinde girişi yapıldığı saat olan 14:14'de yapılan muayenesinde, USG incelemesinde kalp atımı net olmayan bir gebeliğin olduğu belirlenmiştir olup, 4 saat sonra saat 19:00'da yapılan muayenesinde missed abortus tespit edilmiştir, kiğinin öyküsünde dört-beş gündür devam eden vajinal kanaması olduğunu, olaydan sonra kanamasının arttığını belirttiğinin kayıtlı olduğunu, ayrıca olay tarihinden önce gebeliğinin sağlıklı olduğunu da herhangi bir tıbbi belgenin bulunmadığını,

4- Missed Abortus (ölü gebelik) tanısı konulan hastaya tıbbi olarak yapılması gereken küretaj işlemi uygulanıp sonrasında yapılan patolojik incelemede 'nekrotik (doku ölümü ile ilgili) iltihaplı' yapılar saptandığı bildirilmiştir. İnceleme göre, mevcut bulgularla gebeliğinin kendinden kaynaklanan bir nedene bağlı olarak bozulmuş olduğu ve B-HCG değerlerindeki düşüşün bunun sonucu olduğu, dolayısıyla; olay öncesi gebeliğinin sağlıklı olduğunu da herhangi bir tıbbi belgenin olmadığını ve baka vuru sonrası yapılan iki muayenede bozulmuş ve ölü gebeliğinin tespit edilmiş olması ve patolojik incelemede nekrotik materyalin görülmesi hususları birlikte değerlendirildiğinde; iddia edilen travma ile söz konusu düşüş arasında illiyet bağı kurulmasının tıbben mümkün görülmediği oy birliği ile mütalaa olunur."

22. Üniversite Hastanesi ve ATK Kurulu raporlarının sonuç bölümleri arasında çelişki olacaktır. Farklı sonuçlara varılması nedeniyle Cumhuriyet Başsavcılığınca 26/9/2012 tarihinde ATK Genel Kuruluna bir müzekkere yazılarak gönderilen tıbbi belge ve raporların tekrar değerlendirilerek iki rapor arasındaki çelişkinin giderilmesi talep edilmiştir; 5/3/2013, 18/6/2013 ve 20/9/2013 tarihlerinde ise istenen raporun akıbeti sorulmuştur. 27/2/2014 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığınca tekrar ATK Genel Kuruluna tekit müzekkeresi yazılarak raporun en kısa süre içinde gönderilmesi istenmiştir. ATK Genel Kurulunca 20/3/2014 tarihinde istem doğrultusunda tekrar bir rapor tanzim edilerek Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir. Raporda; Hastane geçici adli raporu ile küretaj materyali patoloji raporuna ve diğer tedavi kayıtlarına, Vakıf raporundaki tespitlere, Üniversite Hastanesince düzenlenen rapordaki tespitlere ve ATK Kurul raporundaki inceleme ve varılan sonuçlara ayrıntılı olarak yer verildiği görülmektedir. Raporun (12) numaralı bölümünde ise "Dava dosyasında belirtilen olayın nevi ve oluş şekli, sanık, mağdur/mağdure ve tanık ifadeleri, gibi adli tıbbi ilgilendiren hususlar

de erlendirilmi tir." ekinde yapılan bir de erlendirmeden sonra rapor sonucu u ekinde belirtilmi tir:

" stanbul Üniversitesi stanbul Tıp Fakültesinin 23/05/2012 tarihli raporu ile yine 25/07/2012 tarih ve 2012/2997 karar nolu Adli Tıp Kurumu Ba kanlı ı 6. Adli Tıp htisas Kurulu'nun raporlarının birbiri ile uyumlu olmadıkları, tamamen farklı oldu u anla ılmı olmakla; Mü tekinin vücudunda her hangi bir darp ve cebir izinin mevcut olup olmadığı, Mü tekiye yönelik küretaj yapılarak hamileli in sonlandırılması ile kendisine yönelik var oldu um iddia etti i darp eylemi arasında illiyet ba ının olup olmadığı, Küretaj i leminin var olan ba ka bir rahatsızlık ya da bulgudan dolayı meydana gelip gelmedi i, bahse konu ölü gebelik sonlandırmasının travmaya ba lı olarak meydana gelmi ise mü tekinin ya amsal tehlike geçirip geçirmedi i, basit tıbbi müdahale ile iyile ecek ekinde yaralanıp yaralanmadı ı hususlarında Genel Kurul'ca rapor düzenlenmesi istenen H. ve G. kızı, 10/11/1991 do umlu Ezgi Özen hakkında 20.03.2014 tarihinde Genel Kurul'da yapılan görü me ve dava dosyasının tetkiki sonrasında;

1-Mevcut foto raf ve belgelerin (CD vb.) incelenmesinde Ezgi Özen'e ait görüntü ayırım ı yapılamadı ı,

2-Taksim E itim ve Ara tırma Hastanesi 'nde olay günlü 04.12.2010 tarihli raporunda darp izine rastlanmadı ının kayıtlı oldu u,

3-Taksim E itim ve Ara tırma Hastanesi'nin 04.12.2010 tarihinde giri yaptı ı saat olan 14:14'de yapılan muayenesinde, USG incelemesinde kalp atımı net olmayan bir gebeli in oldu u belirlenmi olup, 4 saat sonra saat 19:00'da yapılan muayenesinde missed abortus tespit edildi i, ki inin öyküsünde dört-be gündür devam eden vajinal kanaması oldu unu, olaydan sonra kanamasının arttı ını belirtti inin kayıtlı oldu u, ayrıca olay tarihinden önce gebeli inin sa lıklı oldu una dair herhangi bir tıbbi belgenin bulunmadı ı,

4-Missed Abortus (ölü gebelik) tanısı konulan hastaya tıbbi olarak yapılması gereken küretaj i lemi uygulanıp sonrasında yapılan patolojik incelemede 'nekrotik iltihaplı' yapılar saptandı ı bildirildi ine göre, mevcut bulgularla gebeli in kendinden kaynaklanan bir nedene ba lı olarak bozulmu oldu u ve B-HCG de erlerindeki dü ü ün bunun sonucu oldu u, dolayısıyla; olay öncesi gebeli in sa lıklı oldu una dair herhangi bir tıbbi belgenin olmadı ı ve ba vuru sonrası yapılan iki muayenede bozulmu ve ölü gebeli in tespit edilmi olması ve patolojik incelemede nekrotik materyalin görülmü olması hususları birlikte de erlendirildi inde; iddia edilen travma ile söz konusu dü ü k arasında illiyet ba ı kurulmasının tıbben mümkün görülmedi i oy birli i ile mütalaa olunur."

4. Yargısal Kararlar

23. Cumhuriyet Ba savcılı ınca yürütölen soru turma sonucunda 18/6/2014 tarihinde kovu turmasızlık kararı verilmi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

"Mü teki vekillerinin ve mü tekinin C. Ba savcılı ımıza verdikleri ikayet dilekçesi ve ifadesinde (özetle); ma dur Ezgi ÖZEN'in 04.12.2010 tarihinde YÖK'ün yeniden yapılanmasına ili kin toplantılı protesto etmek amacıyla Kabata Tramvay dura ında toplanan ve Dolmabahçe Meydanında toplanan grup içerisinde iken stanbul Emniyet Müdürlü ü görevlilerinin biber gazı, cop ve tekmelerle gruba müdahale etti ini, grup içerisinde yer alan mü teki Ezgi ÖZEN'in hamile oldu unu söylemesine ra men karnına, sırt ve bölgelerine vuruldu unu, hastaneye kaldırılan mü tekinin aldı ı bu darbeler sonucunda 5 hafta 5 günlük olan bebe im dü ü rdü ünü belirterek aldı ı darbeler sonucu bebe ini dü ü rmesine yol açan, kendisine bu ekinde i kence yapan stanbul Emniyet Müdürlü ü görevlilerinden ikayetçi olduklarını belirtmesi üzerine yapılan soru turma sonucunda;

Mü teki Ezgi ÖZEN'in olaydan hemen sonra aynı gün Taksim E itim ve Ara tırma

Hastanesinden alınan doktor raporunda gebe oldu u belirtilen ma durda darp cebir izinin bulunmadı ının tespit edildi i, ölü gebeli i sonlandırmanın travmaya ba lı olarak meydana gelip gelmedi inin ve mü tekinin kürtaj sonucu bebe ini kaybetmesi ile var oldu u iddia edilen darp eylemi arasında illiyet ba ının olup olmadı ının tespiti için görü istenen stanbul Adli Tıp Kurumu 6.Adli Tıp Httisas Kurulunun 25.07.2012 tarihli raporunda 'iddia edilen travma ile dü ük arasında illiyet ba ı kurulmasının tıbben mümkün olmadı ının ' belirtilmesi ve stanbul Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Ba kanlı ının 23.05.2012 tarihli raporunda ise '...ma durun maruz kaldı ı travmanın erken gebelik kaybına, çocu un dü mesine yol açtı ının' belirtilmesi üzerine, iki rapor arasında meydana gelen çeli kinin giderilmesi amacıyla görü sorulan stanbul Adli Tıp Kurumu Genel Kurulunun 20.03.2014 tarihli raporu ile '...mevcut bulgularla gebeli in kendinden kaynaklanan bir nedene ba lı olarak bozulmu oldu u ve B-TICG de erlerindeki dü ü ün bunun sonucu oldu u, dolayısıyla olay öncesi gebeli in sa lıklı oldu una dair herhangi bir tıbbi belgenin olmadı ı ve ba vuru sonrası yapılan iki muayenede bozulmu ve ölü gebeli in tespit edilm i olması ve patolojik incelemede nekrotik materyalin görülmü olması hususları birlikte de erlendirildi inde, iddia edilen travma ile sözkonusu dü ük arasında illiyet ba ı kurulmasının tıbben mümkün görülmedi inin OYB RL ile mütalaa' olundu unun tespit edildi i, dolayısıyla bilirki i raporu nedeniyle mü tekinin çocu unu dü ürmesinin sözkonusu olayla bir ilgisinin bulunmadı ı, atılı suçun unsurlarının olu madı ı ve stanbul Emniyet Müdürlü ü görevlileri olan üphelilerin isnat edilen suçları i lemedikleri soru turma evrakı kapsamından anla ılmakla;

üpheliler hakkında atılı suçtan dolayı belirtilen nedenlerle KOVU TURMAYA YER OLMADI INA,

..."

24. Ba vurucu, söz konusu kovu turmasızlık kararına itiraz etmi tir, itirazı inceleyen stanbul 1. Sulh Ceza Hakimli i 26/11/2014 tarihli kararıyla itirazı reddetmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

" ncelenen soru turma dosyası kapsamına göre, stanbul C.Ba savcılı ının 18/06/2014 gün ve 2014/85013 soru turma 2014/45453 karar sayılı kovu turmaya yer olmadı ına dair kararda belirtilen gerekçe ve incelenen dosya içeri ine göre mü teki Ezgi Özen vekili Av. Gülizar Tuncer'in yerinde görülmeyen itirazının REDD NE,

..."

25. Anılan ret kararı ba vurucuya 23/6/2015 tarihinde tebli edilm i tir.

26. Ba vurucu 20/7/2015 tarihinde bireysel ba vuruda bulunmu tur.

IV. LG L HUKUK

A. Ulusal Hukuk

27. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Kasten yaralama" kenar ba lıklı 86. maddesinin ilgili kısımları öyledir:

“(1) Kasten ba kasının vücuduna acı veren veya sa lı ının ya da algılama yetene inin bozulmasına neden olan ki i, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Kasten yaralama fiilinin ki i üzerindeki etkisinin basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması halinde, ma durun ikayeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(3) Kasten yaralama suçunun;

...

d) Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

...

ilenebilirliği halinde şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır."

28. 5237 sayılı Kanun'un "Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmı yaralama" kenar başlıklı 87. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(2) Kasten yaralama fiili, mağdurun;

...

e) Gebe bir kadına karşı ilenip de çocuğunun doğmasına,

Neden olmuştusa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, iki kat artırılır. Ancak, verilecek ceza, birinci fıkraya giren hallerde beş yıldan, üçüncü fıkraya giren hallerde sekiz yıldan az olamaz."

29. 5237 sayılı Kanun'un "Zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması" kenar başlıklı 256. maddesi şöyledir:

"(1) Zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptığı sırada, kişilere karşı görevinin gerektirdiği ölçünün dışında kuvvet kullanması halinde, kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır."

30. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Bir suçun ilenildiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesi şöyledir:

"(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun ilenildiğini izlenimini veren bir hali öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen ilenilen gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür."

31. 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun olay tarihinde yürürlükte bulunan 22. maddesi şöyledir:

"Genel yollar ile parklarda, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde ve bunların eklentilerinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kilometre uzaklıktaki alan içinde toplantı yapılamaz ve şehirlerarası karayollarında gösteri yürüyüşleri düzenlenemez.

Genel meydanlardaki toplantılarda, halkın ve ulaşım araçlarının gelip geçmesini sağlamak üzere valilik ve kaymakamlıklarca yapılacak düzenlemelere uyulması zorunludur."

B. Uluslararası Hukuk

32. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Etkence yasaları" kenar başlıklı 3. Maddesi şöyledir:

"Hiç kimse i kenceye, insanlık dı ı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz."

33. 18/6/2003 tarihli ve 25142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16/12/1966 tarihli Birle mi Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözle mesi'nin 7. maddesi öyledir:

"Hiç kimse i kenceye ya da zalimane, insanlık dı ı ya da küçük dü ürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz. Özellikle, hiç kimse kendi özgür rızası olmadan tıbbi ya da bilimsel deneylere tabi tutulamaz."

V. NCELEME VE GEREKÇE

34. Mahkemenin 8/5/2019 tarihinde yapmı oldu u toplantıda ba vuru incelenip gere i dü ünüldü:

A. Kötü Muamele Yasa ının İhlal Edildi ine İli kin İddia

1. Ba vurucunun İddiaları

35. Ba vurucu; katılmı oldu u barı çıl toplantı akabinde yapılan yürüyü e kolluk görevlilerinin orantısız ekilde müdahale etti ini, müdahale sırasında bir polis memurunun kendisini yakalayarak copla vurdu unu, daha sonra birkaç polis memurunun daha kendisine tekme attı ını, kaçmaya çalı ırken sırtına tekme atılması sonucu yere dü erek yaralandı ını ve bu nedenle çocuk dü ürdü ünü iddia etmektedir. Ba vurucu tedavi amacıyla gitti i Hastanenin giri inde, kanaması olmasına ra men yine polis memurlarınca uzun süre bekletildi inden de yakınmaktadır. Ba vurucu, bu olay nedeniyle yürütülen ceza soru turmasının sürüncemede bırakıldı ını, olay yerinde birçok ki i bulunmasına ra men kimsenin tanıklı ına ba vurulmadı ını, olay anma ili kin kamera kayıtlarının incelenmedi ini de ileri sürmekte; ayrıca olay nedeniyle yaralandı ını ispat eden sa lık raporlarına ra men gerçe i yansıtmayan ATK raporlarına dayanılarak kovu turmasızlık kararı verildi ini belirtmektedir. Ba vurucu ceza soru turmasının gere i gibi yürütülmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkı ile etkili ba vuru hakkının, kolluk görevlilerinin müdahalesi sonucu yaralanması nedeniyle de ya am hakkının ihlal edildi ini ileri sürmektedir.

2. De erlendirme

36. Anayasa Mahkemesi, olayların ba vurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile ba lı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Ba vurucunun kolluk görevlilerinin orantısız müdahalesi sonucunda yaralanması ve akabinde çocuk dü ürmesi iddiasının Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasa ı çerçevesinde incelenmesi gerekti i de erlendirilmi tir. Ba vurucunun soru turmanın gere i gibi yürütülmedi i iddiası ise kötü muamele yasa ının usul boyutu kapsamında kalmakta oldu undan adil yargılanma hakkı ve etkili ba vuru hakkından ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek duyulmamı tir.

37. kence ve kötü muamele yasa ına ili kin ikayetlerin devletin negatif ve pozitif yükümlülükleri dikkate alınarak maddi ve usul boyutları bakımından ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir. Devletin negatif yükümlülü ü bireyleri i kence, insanlık dı ı veya a a ılayıcı muamelelere ya da cezaya tabi tutmama sorumlulu unu içerirken devletin pozitif yükümlülü ü hem bireyleri bu tür muamelelerden korumayı (önleyici yükümlülük) hem de etkili bir soru turma yoluyla sorumluların tespitini ve cezalandırılmasını (soru turma yükümlülü ü) içermektedir. kence ve kötü muamele yasa ının maddi boyutu, negatif yükümlülük ile önleyici yükümlülü ü kapsamakta; pozitif yükümlülü ün alanında kalan soru turma yükümlülü ü ise usul boyutunu olu turmaktadır (benzer

yöndeki inceleme usulünü içeren kararlar için bkz. Cezmi Demir ve di erleri, B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 75; Mehmet ah Ara ve di erleri, B. No: 2014/798, 28/9/2016, § 64; Mustafa Rollas, B. No: 2014/7703, 2/2/2017, § 49).

38. Somut olayda ba vurucu, yaralanması ve çocuk dü ürmesiyle sonuçlanan olayın etkili bir ekilde soru turulmadı ının yanı sıra söz konusu yaralanmaya ve çocuk dü ürmesine neden olan eylemin bir devlet görevlisi tarafından gerçekleştirildi ini, ba ka bir deyi le devletin maddi yükümlülü ünü ihlal etti ini ileri sürmü ise de ba vuru formu ve ekleri ile soru turmadaki deliller söz konusu iddiayı bu a amada incelemeye imkan vermemektedir. Bu nedenle somut olaya ili kin de erlendirme, ba vuruya konu olayın kendine özgü ko ulları dikkate alınarak Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında, sadece devletin pozitif yükümlülü üne ba lı olarak ve etkili soru turma yükümlülü ü bakımından yapılmı tır.

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

39. Açıkça dayanaktan yoksun olmadı ı ve kabul edilemezli ine karar verilmesini gerektirecek ba ka bir neden de bulunmadı ı anla ılan kötü muamele yasa ının ihlal edildi ine ili kin iddianın kabul edilebilir oldu una karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Genel İlkeler

40. Devletin ki inin maddi ve manevi varlı ını koruma hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülü ünün bir de usul boyutu bulunmaktadır. Bu usul yükümlülü ü çerçevesinde devlet; her türlü fiziksel ve ruhsal saldırı olayının sorumlularının belirlenmesini, gerekiyorsa cezalandırılmasını sa layabilecek etkili resmi bir soru turma yürütmek durumundadır. Bu tarz bir soru turmanın temel amacı, söz konusu saldırıları önleyen hukukun etkin bir ekilde uygulanmasını güvenceye almak, kamu görevlilerinin ya da kurumlarının karı tı ı olaylarda bunların sorumlulukları altında meydana gelen olaylar için hesap vermelerini sa lamaktır (Cezmi Demir ve di erleri, § 110).

41. Buna göre bireyin bir devlet görevlisi tarafından hukuka aykırı olarak ve Anayasa'nın 17. maddesini ihlal eder biçimde bir muameleye tabi tutuldu una ili kin savunulabilir bir iddiasının bulunması halinde Anayasa'nın 17. maddesi "Devletin temel amaç ve görevleri" kenar ba lıklı 5. maddedeki genel yükümlülükle birlikte yorumlandı ında etkili resmi bir soru turmanın yapılmasını gerektirmektedir. Bu soru turma, sorumluların belirlenmesini ve cezalandırılmasını sa lamaya elveri li olmalıdır. Bu mümkün olmazsa madde, sahip oldu u öneme ra men pratikte etkisiz hale gelecek ve bazı hallerde devlet görevlilerinin fiili dokunulmazlıktan yararlanarak kontrolleri altında bulunan ki ilerin haklarını istismar etmeleri mümkün olacaktır (Tahir Canan, § 25).

42. Yürütülen ceza soru turmalarının amacı, ki inin maddi ve manevi varlı ını koruyan mevzuat hükümlerinin etkili bir ekilde uygulanmasını ve sorumluların ölüm ya da yaralama olayına ili kin hesap vermelerini sa lamaktır. Bu bir sonuç yükümlülü ü de il uygun araçların kullanılması yükümlülü üdür. Di er taraftan burada yer verilen de erlendirmeler hiçbir ekilde Anayasamın 17. maddesinin ba vuruculara üçüncü tarafları adli bir suç nedeniyle yargılatma ya da cezalandırma hakkı, tüm yargılamaları mahkûmiyetle ya da belirli bir ceza kararıyla sonuçlandırma ödevi yükledi i anlamına gelmemektedir (Cezmi Demir ve di erleri, § 113).

43. Yürütülecek ceza soru turmaları, sorumluların tespitine ve cezalandırılmalarına imkan verecek ekilde etkili ve yeterli olmalıdır. Soru turmanın etkili ve yeterli oldu undan söz edilebilmesi için soru turma makamlarının resen harekete geçerek olayı aydınlayabilecek ve sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delilleri toplaması gerekir. Dolayısıyla kötü muamele iddialarının gerektirdi i soru turma ba ımsız bir ekilde, hızlı ve derinlikli

yürütülmelidir. Di er bir ifadeyle yetkililer, olay ve olguları ciddiyetle ö renmeye çalı malı; soru turmayı sonlandırmak ya da kararlarını temellendirmek için çabuk ve temelden yoksun sonuçlara dayanmamalıdır. Bu kapsamda yetkililer di er deliller yanında görgü tanıklarının ifadeleri ile kriminalistik bilirki i incelemeleri dahil söz konusu olayla ilgili kanıtları toplamak için alabilecekleri bütün makul tedbirleri almalıdır (Cezmi Demir ve di erleri, § 114).

ii. İkelerin Olaya Uygulanması

44. Ba vurucunun olaydan sonra Hastaneye ba vurması üzerine hakkında adli rapor tanzim edildi i ve ba vurucunun birkaç gün sonra Cumhuriyet Ba savcılı ına suç duyurusunda bulunması üzerine de derhal adli soru turma ba latıldı ı görülmektedir (bkz. § 13).

45. Cumhuriyet Ba savcılı ınca yapılan soru turmada ba vurucunun mü teki sıfatıyla, avukatları huzurunda ayrıntılı ifadesinin alınarak ikayetlerinin dinlendi i (bkz. § 14) anla ılmaktadır. Cumhuriyet Ba savcılı ı bunun d ında hızla toplaması gereken delillerden kamera kayıtlarını, üpheli tespiti için gerekli olan olay yerinde görevli polis memur ve amirlerinin isim listeleri ile foto raflarını, ayrıca ba vurucuya ait tedavi kayıtlarını birkaç gün içinde temin etmeye çalı mı tır (bkz. § 13). Cumhuriyet Ba savcılı ı temin etti i kamera kayıtları üzerinde bilirki i incelemesi yaptırmı tır (bkz. § 17). Hastane Acil Servis giri ini gösteren kamera kaydına ili kin bilirki i raporuna göre ba vurucu, makul sayılabilecek birkaç dakika içinde Hastaneye muayene için girebilmi ; iddia etti i gibi uzun bir süre kolluk görevlileri tarafından bekletilmemi tir.

46. Öte yandan UYAP kanalı ile yapılan inceleme neticesinde Cumhuriyet Ba savcılı ınca olaya dair görgüye dayalı bilgisi olabilecek ki ilerin tespiti ile bu ki ilerin tanık sıfatıyla ifadelerinin alınması yoluna gidildi ine dair soru turma dosyasında bir bilgi ya da belgeye ula ılamamı tır. Ayrıca verilen kovu turmasızlık kararında, kolluk personeline yürüyü e yapılan müdahale anma ili kin kamera kayıtlarına dair düzenlenen bilirki i raporundaki hususlara da de inilmemi tir. Di er bir ifadeyle incelenen kamera kayıtlarına göre ba vurucuya kar ı kolluk görevlilerince orantısız bir güç kullanımının söz konusu olup olmadığı yönünde bir tespit ya da de erlendirmeye de yer verilmedi i görülmektedir (bkz. § 23).

47. Soru turma kapsamında Cumhuriyet Ba savcılı ınca kolluk görevlilerinin anılan yürüyü e müdahalesi ile ba vurucunun çocuk dü ürmesi arasında bir illiyet ba ının olup olmadığı noktasında ATK'dan tıbbi rapor istenmi tir (bkz. § 21). Ayrıca ba vurucunun sundu u iki sa lık raporu da soru turma dosyasına alınmı tır (bkz. §§ 19, 20). Üniversite Hastanesince düzenlenen, ba vurucunun sundu u sa lık raporu sonucundaki tıbbi kanaat ile ATK Kurulundan alınan rapor sonucundaki tıbbi kanaat arasında tamamen bir zıtlık oldu u için Cumhuriyet Ba savcılı ı ATK Genel Kurulundan çeli kiyi giderecek bir sa lık raporu düzenlemesini istemi tir. Ancak söz konusu çeli kinin giderilmesi yönünde talep edilerek alınan ATK Genel Kurulu raporunda anılan çeli kinin giderilmedi i, sadece alınan tüm sa lık raporlarının özetleri yapıldıktan sonra ATK Kurulu tarafından verilen rapor sonucunun tamamen aynısı bir sonuca varıldı ı anla ılmaktadır (bkz. § 22). Ba ka bir ifadeyle ATK Kurul raporu sonucunun neden tıbben do ru oldu u ve Üniversite Hastanesi rapor sonucunun neden tıbben yanlı oldu una dair bir de erlendirme içermedi i görülen ATK Genel Kurulu raporunun anılan çeli kiyi gidermekten uzak oldu u anla ılmaktadır.

48. Benzer ekilde Cumhuriyet Ba savcılı ının vermi oldu u kovu turmasızlık kararında ise ATK Kurulu ve Üniversite Hastanesinden alınan raporlar ve aralarındaki çeli kiden bahsedildikten sonra ATK Genel Kurulu raporunda varılan tıbbi sonuca göre suçun unsurlarının olu madı ından bahisle kovu turmasızlık kararı verildi i anla ılmaktadır. Cumhuriyet Ba savcılı ınca verilen kovu turmasızlık kararında, tıbbi kanaat açısından raporlar arasındaki çeli kinin nasıl giderildi ine ya da bir raporun di er rapora neden daha üstün tutuldu una ili kin bir açıklı ın da olmadığı görülmektedir.

49. Dolayısıyla Cumhuriyet Ba savcılı nca ba vurucunun ikayetine konu edilen olayın gerçekte me ko ullarının ortaya çıkarılması için tanık ifadelerine ba vurulmaması, bilirki i incelemesi yaptırılan kamera kayıtlarına ili kin bir tespit ya da de erlendirmeye karar gerekçesinde yer verilmemesi ve daha da önemlisi maddi gerçe in ortaya çıkarılması için kilit role sahip olan sa lık raporları arasındaki çeli kinin giderilmemi olması hususları bir bütün olarak gözetildi inde soru turmanın tam ve etkin ekilde yürütülmesi noktasında gereken özenin gösterildi i söylenemeyecektir.

50. Açıklanan gerekçelerle Anayasamın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasa nın usul boyutuyla ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

B. Toplantı ve Gösteri Yürüyü ü Düzenleme Hakkının hlal Edildi ine li kin dda

1. Ba vurucunun ddiaları

51. Ba vurucu, katılmı oldu u bir toplantı akabinde gerçekleştirilen barı çıl yürüyü ün kolluk görevlilerince orantısız güç kullanılarak da ıtılması nedeniyle Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ini ileri sürmektedir.

2. De erlendirme

52. Anayasa'nın 34. maddesi öyledir:

"Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyü ü hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç i lenmesinin önlenmesi, genel sa lı nın ve genel ahlakın veya ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak ekil, art ve usuller kanunda gösterilir."

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

53. Açıkça dayanaktan yoksun olmadı ı ve kabul edilemezli ine karar verilmesini gerektirecek ba ka bir neden de bulunmadı ı anla ılan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine ili kin iddianın kabul edilebilir oldu una karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

54. Anayasa Mahkemesi Ali Rıza Özer ve di erleri ((GK), B. No: 2013/3924, 6/1/2015, § 62) ve Onur Cingil (B. No: 2013/7836, 16/4/2015, § 62) ba vurularına dair kararlarında, kolluk kuvvetinin orantısız güç kullanarak bir toplantıya veya gösteri yürüyü üne müdahalede bulunması nedeniyle hem kötü muamele yasa nın hem de toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi i iddialarını içeren ba vurulan nasıl inceleyece ini belirtmi tir. Anılan kararlarda kolluk kuvvetinin kötü muamelesine maruz kalındı ı ikayeti sonrası adli makamlarca yürütülen ceza yargılaması süreci ile toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlaline ili kin iddianın bir bütün halinde incelenmesi gerekti i vurgulanmı tır.

55. Cumhuriyet Ba savcılı nca yapılan soru turmada ve verilen kovu turmasızlık kararında ba vurucunun iddia etti i toplantıya katıldı ına ve toplantıya kolluk görevlilerince müdahale edildi ine dair bir kabulün var oldu u anla ılmaktadır. Buna göre

toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına kamusal bir müdahalenin oldu u açıktır. Müdahalenin kamu düzenin korunması genel amacına dayandı ı da gözlemlenebilmektedir. Ayrıca müdahalenin 2911 sayılı Kanun (bkz. § 31) uyarınca gerçekleştirildi i yani kanuni dayanaktan yoksun olmadı ı da söylenebilir.

56. Öte yandan ba vurucuya ait ifade zaptında ba vurucunun vekillerinin olay nedeni ile toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının da ihlal edildi i yönünde ileri sürdükleri bir şikayetin var oldu u da görülmektedir (bkz. § 15). Ancak Cumhuriyet Ba savcılı ınca verilen kovu turmasızlık kararında, şikayete konu edilen toplantı ve akabinde yapılan yürüyü e ili kin iddia edilen orantısız kamu müdahalesi hakkında herhangi bir de erlendirme yapılmadı ı anlaşılmaktadır. Oysa söz konusu toplantı ve yürüyü ün gerçekleştirilme şartları, yürüyü e kolluk kuvvetince yapılan müdahalenin gerekli olup olmadığı, gerekli ise orantılı bir şekilde müdahale edilip edilmedi i konularında yapılacak yargısal bir de erlendirme ba vurucunun yaralanması olayı ile de ilgili ve iç içedir. Dolayısıyla ba vurucunun toplantı ve gösteri yürüyü leri düzenleme hakkının ihlal edildi ine ili kin iddiasını şikayetleri arasında saymasına ve bu iddianın yaralanma şikayeti ile bağlantılı olmasına rağmen Cumhuriyet Ba savcılı ınca varılan nihai yargısal karar gerekçesinde bu hususa yer verilmemesi anılan temel hakkın korunması yönünde gerekli önemin gösterilmedi ini ortaya koymaktadır.

57. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

58. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kurulu u ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı ile (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, ba vurucunun hakkının ihlal edildi ine ya da edilmedi ine karar verilir. İhlal kararı verilmesi halinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmı şa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hallerde ba vurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladı ı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

59. Ba vurucu, yeniden yargılama yapılmasına karar verilmesi ile miktar belirtmeksizin maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmu tur.

60. Anayasa Mahkemesinin Mehmet Do an ((GK), B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında, ihlal sonucuna varıldı ında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı nın belirlenmesi hususunda genel ilkeler belirlenmi tir.

61. Mehmet Do an kararında özetle uygun giderim yolunun belirlenebilmesi açısından öncelikle ihlalin kayna ının belirlenmesi gerekti i vurgulanmı tır. Buna göre ihlalin mahkeme kararından kaynaklandı ı durumlarda 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile Anayasa ıktüzü ü'nün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca kural olarak ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmedilir (Mehmet Do an, §§ 57, 58).

62. Anayasa Mahkemesinin tespit edilen ihlalin giderilmesi amacıyla yeniden yargılama

yapılmasına hükmetti i hallerde ilgili usul kanunlarında düzenlenen yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak yargılamanın yenilenmesi sebebinin varlı ının kabulü ve önceki kararın kaldırılması hususunda derece mahkemesinin herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Zira ihlal kararı verilen hallerde yargılamanın yenilenmesinin gereklili i hususundaki takdir derece mahkemelerine de il ihlalin varlı ını tespit eden Anayasa Mahkemesine bırakılmı tır. Derece mahkemesi Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtti i do rultuda ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken i lemleri yapmakla yükümlüdür (Mehmet Do an, § 59),

63. Ba vuruda, Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen kötü muamele yasa ının usul boyutu itibarıyla ihlal edildi i sonucuna varılmı tır. Dolayısıyla somut ba vuruda ihlalin yargısal bir karara varmak için gerekli olan deliller (özellikle çeli kiyi giderecek bir sa lık raporu) toplanmadan Cumhuriyet Ba savcılı ınca verilen kovu turmaya yer olmadı ına dair karardan kaynaklandı ı anla ılmaktadır.

64. Bu durumda kötü muamele yasa ı ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden etkin bir adli soru turma yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Buna göre yapılacak yemden soru turma ise 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda Cumhuriyet Ba savcılı ınca yapılması gereken i , öncelikle ihlale yol açan kovu turmaya yer olmadı ına dair kararın ortadan kaldırılması ve nihayet ihlal sonucuna uygun ekilde çeli kileri tam olarak gideren bir tıbbi bilirki i raporu alındıktan sonra yeniden bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örne inin yeniden soru turma yapılmak üzere stanbul Cumhuriyet Ba savcılı ına (soru turma No: 2010/85013) gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

65. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için ba vurucunun u radı ını iddia etti i maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet ba ı bulunmalıdır. Ba vurucunun bu konuda herhangi bir belge sunmamı olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

66. Kötü muamele yasa ının usul boyutunun ihlal edildi i sonucuna varılmı olması nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları kar ılı ında ba vurucuya net 17.500 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

67. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 226,90 TL harç ve 2.475 TL vekalet ücretinden olu an toplam 2.701,90 TL yargılama giderinin ba vurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Kötü muamele yasa ının ihlal edildi ine ili kin iddianın KABUL ED LEB L R OLDU UNA,

2. Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine ili kin iddianın KABUL ED LEB L R OLDU UNA,

B. 1. Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasa ının usul boyutu itibarıyla HLAL ED LD NE,

2. Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının HLAL ED LD NE,

C. Kararın bir örne inin kötü muamele yasa ına ili kin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden soru turma yapılmak üzere stanbul Cumhuriyet Ba savcılı ına

GÖNDER LMES NE,

D. Ba vurucuya net 17.500 TL manevi tazminat ÖDENMES NE, tazminata ili kin di er taleplerin REDD NE,

E. 226,90 TL harç ve 2.475 TL vekalet ücretinden olu an toplam 2.701,90 TL yargılama giderinin BA VURUCUYA ÖDENMES NE,

F. Ödemenin, kararın tebli ini takiben ba vurucunun Hazine ve Maliye Bakanlı na ba vuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemedede gecikme olması halinde bu sürenin sona erdi i tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FA Z UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örne inin stanbul Adli Tıp Genel Kuruluna GÖNDER LMES NE,

H. Kararın bir örne inin Adalet Bakanlı na GÖNDER LMES NE 8/5/2019 tarihinde OYB RL YLE karar verildi.